

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/102/2017
Identifikačné číslo spisu:	8109232855
Dátum vydania rozhodnutia:	20.12.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8109232855.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu S. K., narodeného XX. XX. XXXX, bývajúceho vo L., X., proti žalovanému S. H., narodenému XX. X. XXXX, bývajúcemu v Y., D., zastúpenému Mgr. Otom Salokym, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná 94, o zaplatenie 3.319,39 eura s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16C/69/2010, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 16. decembra 2015 sp. zn. 2Co/50/2015, 2Co/51/2015, 2Co/52/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. decembra 2013 č. k. 16C/69/2010-176 zastavil konanie v časti o zaplatenie 9 % úroku ročne zo sumy 3.319,39 eura od 29. augusta 2009 do zaplatenia, žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 3.319,39 eura s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 3.319,39 eura od 29. augusta 2009 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň rozhodol o trovách konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z pokladničného dokladu z 20. marca 2008 vyplýva, že žalobca vyplatil žalovanému sumu 3.319,39 eura. Požičanú sumu mal žalovaný žalobcovi na základe výzvy zo dňa 14. augusta 2009 vrátiť do 28. augusta 2009. Aj napriek tomu, že žalovaný výzvu prevzal 19. augusta 2009, požičanú sumu žalobcovi nevrátil. Súd prvej inštancie sa následne zamerail na tvrdenia žalovaného spochybňujúce relevantnosť výdavkového pokladničného dokladu pre nedostatok formálnych náležitostí. Tieto vyhodnotil za nepresvedčivé, vykazujúce znaky účelovosti. Za účelové považoval aj tvrdenia žalovaného, že poskytnutá suma je vrátením pôžičky, ktorú žalobcovi poskytol 25. októbra 2007. Pokiaľ žalovaný namietal, že došlo k započítaniu vzájomných pohľadávok, súd prvej inštancie uviedol, že započítanie nie je možné predovšetkým z dôvodu, že pôžička, ktorú mal žalovaný žalobcovi poskytnúť splatná nie je. Rozhodol preto tak, že žalobe, okrem časti príslušenstva, vyhovel.

2. O odvolaní žalovaného rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. decembra 2015 sp. zn. 2Co/50/2015, 2Co/51/2015, 2Co/52/2015 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie

s výnimkou výroku o zastavení časti konania potvrdil, rozhodol o trovách odvolacieho konania, zmenil uznesenie súdu prvej inštancie zo 14. novembra 2014 č. k. 16C/69/2010-249 a napokon zrušil uznesenie súdu prvej inštancie zo 14. apríla 2014 č. k. 16C/69/2010-198. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou stotožňujúc sa v celom rozsahu s jeho odôvodnením [§ 219 ods. 1 a 2 zákona č. 99/1963 Zb., (ďalej len „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“)]. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil, že žalovaný v priebehu konania nevylúčil, že podpis na spornom výdavkovom doklade je jeho; vo vzťahu k pravosti podpisu nenavrhol vykonať prípadné ďalšie dokazovanie. Spochybňoval hodnovernosť tohto dokladu z pohľadu, že žalobca mal pri vypisovaní výdavkového dokladu zneužiť jeho účtovnú agendu, čo však preukázané nebolo. Súd prvej inštancie preto správne uzavrel, že tento výdavkový pokladničný doklad preukazuje tvrdenia žalobcu o pôžičke, poskytnutej žalovanému v sume 3.319,39 eura. Argumentáciu žalovaného, že výdavkový pokladničný doklad, pokiaľ ho súd ako hodnoverný bude akceptovať, má preukazovať vrátenie pôžičky, ktorú naopak v tejto sume sám žalovaný poskytol žalobcovi dňa 27. októbra 2007, považoval za ničím nepreukázanú. Za správny označil aj právny záver súdu prvej inštancie o nemožnosti započítania pohľadávok. Rozhodnutie súdu prvej inštancie preto v jeho potvrdzujúcom výroku ako vecne správne potvrdil.

3. Proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Navrhol zrušenie rozsudku odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil odňatím možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. Odvolaciemu súdu, ako aj súdu prvej inštancie vyčítal, že sa dôsledne a vo vzájomných súvislostiach nezaoberali a v odôvodnení rozsudkov nevysporiadali so všetkými podstatnými tvrdeniami účastníkov, a neposkytli presvedčivé a preskúmateľné odôvodnenia svojich rozhodnutí. Za arbitrárny považoval postup súdov, ktoré sa za situácie, kedy mu vznikla rok pred tvrdeným vznikom záväzku žalobcu pohľadávka v rovnakej výške ako uplatnil žalobca, nezaoberali logikou a rozpormi v tvrdeniach žalobcu. Súdny neposkytli žiadnu odpoveď na jeho námietku, že postup žalobcu je v rozpore s dobrými mravmi a nezaoberali sa ani možnosťou aplikácie korelatívu dobrých mravov. Podľa žalovaného konajúce súdy pochybili, keď sa uspokojili s jeho tvrdením, že nevylučuje úplne pravosť podpisu na pokladničnom doklade. Pravosť podpisu mal preukázať a znalecké dokazovanie navrhnúť žalobca, pretože len on mal uniesť dôkazné bremeno ohľadom tvrdenia o pravosti podpisu žalovaného. Súdny navyše svoje rozhodnutia založili na pochybnom dôkaze, výdavkovom pokladničnom doklade, ktorý ani nebol riadne vyplnený. Navyše, odvolací súd pochybil aj v tom, že vo veci nepostupoval podľa § 213 ods. 4 a 5 O. s. p. Na základe uvedeného bol toho názoru, že odvolací súd a rovnako aj súd prvej inštancie mu nesprávnym postupom odňali možnosť konať pred súdom.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedol, že konajúce súdy rozhodli správne a svoje rozhodnutia aj dostatočne odôvodnili. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaciemu návrhu žalovaného nevyhovel.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 30. júni 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže dovolanie v tejto veci bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho tu v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku rešpektujúc, že podľa § 470 ods. 2 C. s. p. procesné účinky dovolania podaného pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované aj po 30. júni 2016. Nevyhnutnosť takéhoto posudzovania vyplýva tiež zo základných princípov Civilného sporového poriadku, a to princípu spravodlivej ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán dovolacieho konania, ktoré začalo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.), a princípu ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

6. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie dovolania a rozhodnutie o ňom ostala zachovaná aj po nadobudnutí účinnosti nových kódexov civilného procesného práva (v tejto súv. por. tiež § 10a ods. 1 O. s. p., § 35 C. s. p. aj nedostatok osobitnej úpravy v Civilnom mimosporovom poriadku, teda v zákone č. 161/2015 Z. z.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas na to oprávneným subjektom, zastúpeným advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

7. Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. bolo možné dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal.

8. Podľa § 238 O. s. p. dovolanie bolo prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (odsek 1). Dovolanie bolo prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odsek 2) a napokon tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak šlo o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (odsek 3).

9. V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p., pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok. Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Nejde ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie preto podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

10. V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O. s. p., ktoré ukladalo dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, bolo postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v písmenách a) až g) tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

11. Vady konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. a) až e) a g) O. s. p. žalovaný nenamietal a ich existenciu po preskúmaní veci nezistil ani dovolací súd.

12. Žalovaný v dovolaní tvrdil, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom [§ 237 ods. 1 písm. f) O. s. p.].

13. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. sa rozumel postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznával (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu).

14. Dovolací súd v súvislosti s námietkou žalovaného o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho

súdu pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie bola rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p., pričom sa táto norma uplatňovala aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

15. V tejto súvislosti treba upozorniť, že na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“.

16. Dovolací súd po preskúmaní veci nezistil, že by v preskúmvanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety citovaného stanoviska. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalovaného, ako aj dôvody, pre ktoré považoval odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny. Odvolací súd sa dostatočne zaoberal aj námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Keďže odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v sebe zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, nemožno mu vyčítať, že je nepreskúmateľné. Z rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva ani to, že by bolo výsledkom aplikácie príslušnej procesnej normy v zjavnom rozpore s jej účelom a zmyslom. Žalovaný preto nedôvodne argumentoval, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, arbitrárny; za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

17. Dovolacia námietka o odňatí možnosti žalovaného konať pred súdom tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, arbitrárne, je preto neopodstatnená.

18. Pokiaľ žalovaný namieta, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

19. Ani žalovaným namietané nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. nezakladá (porovnaj uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

20. Žalovaný svoje dovolanie odôvodňoval aj námietkami vzťahujúcimi sa na právne posúdenie veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a

aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalovaného boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalovaným vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O. s. p. (porovnaj napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012 či 7 Cdo 116/2013).

21. So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že v preskúmvanej veci dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné podľa § 238 O. s. p., a neboli zistené ani podmienky prípustnosti podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Najvyšší súd preto dovolanie žalovaného ako neprípustné odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) C. s. p. bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

22. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi najvyšší súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo mu žiadne trovy nevznikli.

23. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.